

לירן גולוד
בקריית שמונה.
דיסוננס קיומי
שאי אפשר לפתור

חיה על הגבול

לירן גולוד גדלה במושב בית הלל שבצפון בשנות השמונים, וגם גיבורי ספרה החדש "נמר גימ"ל" הם אנשי פריפריה תחת אש המנסים לדבוק בנורמליות. בראיון היא מספרת על הטראומות שנצרכו, מסבירה איך קרה שדווקא כשעברה לניו יורק התפרצו מתוכה המלחמה, הקטיושות וחדרי הביטחון, וחושפת במה היא נאבקת עכשיו כמנהלת האמנותית של פסטיבל הסופרים הבינלאומי גילי איזיקוביץ צילום: עודד הירש

הצפונית, באותן שנים מלאות איומים ביטחוניים ובקרב אותם האנשים, פחות או יותר שמנסים לחיות חיים רגילים, אבל בעל כורחם מתקיימים במקביל לאיום ביטחוני מוחשי. אפשר להבין, אם כן, איך קרה שדווקא בדירה בקווינס, באזור שהתאפיין במהגרים היספנים ואירים, אחרי כמה שנים של מציאות עירורנית מאוד, התפרצו מתוכה המלחמה, הטיילים וחדרי הביטחון.

"צריך להתרחק קצת מישראל, כי רק אחרי כמה שנים בחו"ל היתה לי פרספקטיבה מספיקה להסתכל על הילדות שלי, על החיים שלי בכפר, ולהיות מסוגלת לכתוב עליהם", היא אומרת. "זו היתה אטמוספירה משונה לכתוב בה פתאום על בית הלל. ריחוק מחלט. כתבתי וכאמצע הפכתי לאמא, גולוד הבן הבכור

ודווקא שם התחילה הכתיבה. ספרה הראשון של גולוד שראה אור, "עבודת אדמה" (כנרת זמורה ביתן), סיפר על ההקלאי יורי ואשתו אביגיל, מנהלת עסק הצימרים המשפחתי; שבנם שוני חוזר סוף סוף מאמריקה, אבל במקום לבנות בית בחלקת הבנים הממשיכים בכפר מנצל את חלקת האדמה למטרה חסרת תכלית. "נמר גימ"ל", ספרה השני, שיצא לאיורונה (עם עובד), ממוקם גם הוא בכפר צפוני נידח ומספר על משפחה, גבי ואלה רוגוב ההורים, וכנותיהם, מיקה המתכננת ומילי, שהתנהגותה הולכת ומקצינה, הופכת למשורר נה ולא מוכנת יותר ויותר את "נמר גימ"ל" התחילה גולוד לכתוב מיד עם סיום הכתיבה של ספרה הראשון, ומיד לאחר סיום כתיבתה היא החלה לכתוב את ספרה הבא, ויחד אפשר לראות בשלושתם טרילוגיה. כולה מתרחשת באותו כפר, אי שם בפריפריה הישראלית

בקריית שמונה וכל החיים שלה התמודדה עם טי"לים ומחבלים ומעולם לא איבדה את העשתונות, נכנסה לפניקה. אפילו היא. מהיציאה מלבנון בשנת 2000 היה פרק זמן של שקט שהראה לאי נשים איך נראים החיים בלי איום, ואז זה, יורי ללא הפוגה. הייתי צריכה לצאת מהארץ ולא ידעתי איך טכנית אני מגיעה לשדה. לא הצלחתי לארוז מוודוה. בשעות ההפוגה רצתי לארוז במהירות וחזרתי למקלט. הכל היה מחושב, גם מתי הולכים להתרחק, כי כשירו, בתים נהרסו, זה היה נורא.

איך הגעת בסוף?

"ההורים שלי הבריחו אותי לשדה התעופה, יצאנו באוטו בכביש עוקף דרך הגולן, שעליו ירו פחות. כשהורים שלי חזרו, הם גילו שהבית של השכנים שלנו נהרס. נפל עליי טיל. החדש הזה של לשבת במקלט ואו להגיע לניו יורק, זה היה בלתי נתפש".

דברי הימים המשפחתיים של הסופרת לירן גולוד יישמר מקום מיוחד לקיץ 2006. באותו הקיץ, הקיץ של מלחמת לבנון השנייה, בסע בן חוג של גולוד לעבוד וללמוד בניו יורק. היא היתה אמורה להצטרף אליו כמה שבועות אחר כך, ובינתיים, לקראת אמצע יולי, פרצה המלחמה. כמי שנולדה בקריית שמונה וגדלה כל חייה במושב בית הלל הצפוני, קטיושות היו דרישת שלום מציאות מוכרת, אבל המלחמה הזאת היתה שונה. היא פרצה אחרי כמה שנות שקט רצופות לתושבי צפון הארץ, והטיילים והרקטות ששוגרו מלבנון לישראל הבהירו שבפרק הזמן שחלף היה בצד השני מי שהתמקצע והצטייד היטב. הקטיושות, "שרוב הזמן היו נוחות כשדות פתוחים, דייקר, ומשפחת גולוד, כמו הכפר כולו, ישבה חרוש במקלט. "זהם כל הזמן יור, לא יכולנו לצאת מהמקלט", גולוד נזכרת. "אמא שלי, אשה קרת רוח שגדלה

שלי, ומיד נורקתי לחשוב על האופן שאנחנו גדלנו בו, בשנות השמונים שהיו קשות בגלל קטישות ובגלל חזירות מחבלים.”

לאן נכרחה?

היא נולדה בקריית שמונה כ-1978 ושנים אחרות אחר כך עברה משפחתה לבית הלל. אלו היו השנים הסוערות של חזירות המחבלים והקטישות על הצפון, וכמו גיבורי הספר - הספרים בעצם - שלה, גם חייה שלה חיי הסוכנים התיקנימו בשני מישורים מקבילים כמעט באחד, ילדות מאושרת, מלאה ברכיים פצועות ממשחקים בפרסם ושוזייה בחצונכי, בשני, אימת ההסתגרות התכופה בחדר הביטחון הביתי, אועקות והתרעה על חזירת מחבל. תמיד כתבה, ובידותה, כיילדה שכתבה שירים, לקח אותה תחת חסותו המישרר מוסי גלוח בת שמונה וחצי השתתפה בערב הקראת שירה לצד רוני סומק. היא נזכרת איך לבשה את בגדיה הטובים ונסעה עם אמה באוטובוס מספר 842, שעשה את דרכו בגשם לתל אביב. הן התארחו אצל הכרם והיא נתקפה אימה כשמעדה את הרעמים, צעקה “קטישות” וחופשה היכן הסתתרה. “כולם צחקו עלי”, היא מספרת והחיוך על פניה געום. “הייתי על תקן קרויוז ובחל אביב היה עולם אחר. רעמים היו רק רעמים. כל הזמן אמרתי לעצמי שיצאתי נורמלית וכן אדם בסדר בלי טראומה כביכול, אבל בטוח שיש. מה שהכי חוק ורציני לדבר עליו בספר הוא שזה באמת היה מושקע ולא היה מדעות לטיפול בילדים האלה. אחרי כמה שנים, משנות המתיחה עברה הולאה, כבר היו פסיכולוגים, אבל בשנים ההן לא עשו כלום.”

כ”נמר גימ”ל” הולכים היחסים בין בני הזוג גבי ואלה רוגוב ונהרסים. אימת הפרנסה המידלדת, ויכרונת העבר והעונות על הבית המתפורר, שכמו את היחסים גבי מנסה לשפץ ולהגדיל. במקביל הולכת ומתרחקת מיקה לעולמה, וידעת לא יודעת סוד הקשור לאחות אמה וזורה המתגוררת בעיר ימית, שמתגנבת לילה לילה אל מיטת הוריה, היא אולי הדמות שצריכה להדאיג יותר מכל את כל היתה. “שק הסיים הזה נשפץ על ראשה של משפחת רוגוב, מין אוסף קצת מוגזם של חומרים לתלמידים היום בספרות ובסדרות. אבל זה עובד”, כתב על הספר צור ארליך ב”מקור ראשון”. “זה אפילו פרה, בגלל הטמעתם המוצלחת של חומרים אלה, מוקצנים חזומרי חיים ככל שהיו, שגוררים חזר מרי לעליה בדינונית ככל שיהיו, בתוך ההקשר המציאותי הייחודי והמסקור של אותו אזור יפה, פה, מרוק ושותת”.

מלבד הסיפור הספציפי של המשפחה המסוימת הזאת, הספר מתאר מציאות כשני ממדים. מצד אחד סכנה קיומית מתמשכת, ומצד שני חיי כפר שלווים ופסטורליים. “זה ממש כן, מהוור שאי אפשר ליישב, דיסוננס שאל ניתן לפתור, האטה לי לילות מאושרת מאו, היינו חוזרים מבית הספר, מעמיסים אבוב על הגב והולכים לחלל שירים ממש מאתורי החצר של הבית. זה היה הכי פסטורלי בעולם, היינו שוחים בנחל, שבועים קוראים לו נחל שניר אבל אם את אומרת שניר מדי ידיעים שאת לא מקימת, ושטים עד הלגונה. הוריהם שלנו נבנו לנו להתסובב חופשי ואנחנו התי רוצננו בתנאי. מצד שני, האופי היפה הירוק הזה היה הופך בשנייה לאזור מלחמה מופגז. כל

מלמעלה: קריית שמונה ובית הלל. מצוקה חתומת מחתת לשנר צילום ירון קסינסקי

זאת טראומה לא מטופלת בכלל ונדמה לי שעדיין לא היתה הכרה בכך, האנשים האלה שהיו מגן ח”.

”אנחנו הרגשנו שאף אחד לא ידע עלינו. וזה היה נכון כי במרכז הארץ לאנשים לא היה מושג מה עובר עלינו. כתבו קצת בעיתון, אבל אנשים שלא חווים על בשרם מצקצי קים כלשונם וממשיכים הלאה. בשנות השבעים והשמונים לא היו רשתות חברתיות, לא היתה הטלוויזיה שיש היום שתוך שגייה מסקרת, לא היה אינטרנט ולא היו טלפונים ניידים. אנשים לא ידעו. היינו יושבים בסלון ורואים ‘החתול שמייל’ ובאמצע היתה התראה על חזירת מחבלים והייתי אומרת לאמא שלי, ‘איר לא אמרים שום דבר כשאנחנו ממים מפחד ובחוקי פצצות תאורה וזחל”מי על הכביש?’ אף אחד לא ידע והיה בזה משהו סוריאליסטי. זה היה כל כך סוריאליסטי שזה דחף אותנו להתנתקות מסימת. זו המציאות שלנו, ככה אנחנו רגילים לחיות איתה, וגם אנחנו כשהיו באים לבקר אותנו מה עיה, היינו צוחקים על הילדים העירונים שפחדו מהקטישות”.

היום הילדים של עוטף עזה מקבלים יחס טוב יותר?

“אני מאוד מקווה. אני לא יודעת איזו מעט פת יש שם אבל אם היא לא מספיקה הם צריכים לקבל טיפול. איתנו לא דיברו על זה והיו ילדים בטראומה קשה שהושפעו מזה בצורה קיצונית. ניסיתי להתחבר את האחות מילי תכיל בתוכה את כל החוליים כי לא היה נהוג אז להציע לילד ללכת לפסיכולוג. לא חשבו שזה שיש חזיר רות מחבלים והילד מת מפחד זו סיבה”.

ילדים שגדלו במרכז היו צריכים כמה שנים טובות כדי להפסיק לקפוץ מרעש של אופנוע אחרי מלחמת המפרץ, או אני מתארת לעצמי שכולכם דווקא כן סוחבים משהו. “אני לא מסוגלת לשמוע ויקוקים עד היום, זה מלחיץ אותי, אני לא יכולה. בצפון, עד היום, כשרוצים להפעיל ויקוקים צריך להודיע לתורשים. ככה גם אם הולכים לצוד חזירי בר סביב הנחל”.

היא מפשפשת לרגע בתיק ושולפת משם את הטלפון הנייד. היום היא מתגוררת עם בעלה - הצלם עודד הירש, ראש המכון לאמנות במכללת אורנים - ושני בנים בחיפה, אבל כשחזרה לארץ חזרה גם לבית הלל ועד היום הם מבליים בו סופי שבוע ארוכים, כך שאת מקצועות המסורנים שלה היא זו של המושב, והיא שוקקת הדעות ששולח רכב הביטחון השוטף. היא מקריאה: “היום יש ציד”, ‘היום יש ויקוקים’, ‘היום יש תרגיל אווירי וירי ארטילרי, יישמ’ עו פיצוצים’. זו הודעה הכי בנאלית והיום שקט ותיירות”.

יש בספר עוד טראומות, שכתובות מאופק: מה שהביא לסגירת עסק האבוכים של גבי וגם העינות שנבנתו בין ההורים.

“היחסים המתערערים שלהם נזכרים אבל הרבה פעמים בשווגיות מתערערת הדברים מתערערים בשקט. בסופו של דבר ישנם החיים ויש להיכן סנדוויציים לילדים במוקד. זה קלקול רודף קלקול, לא אירוע גדול אחת. ניסיתי להימנע בכונה מעלודרמה, הן במצב ובחשבתון והן במצב הפנימי, ולתאר אותם ואיך שהם מתנגשים אחד בשני. זו משפחה שלא מדברת על כלום, לא משקיינים ולא מנסים, אלא מתגלגלים הלאה וזה

מחשבים הכל ומדליקים את הפרווקטורים במפת שהיו מאירים וחושפים אם משהו מנסה להתנגב לבית. כל הבתים היו חשכים וכל החצרות מוארות. פעם, באירוע של חזירת מחבלים, הכלב של השכנים, לברדור ענק ולכן, התחצץ בחצר ואמא שלי ראתה אותו והיתה בטורח שהיא לא יראה בו, למרות שגם לה היה אקדח שהיא ישנה איתו מתחת לכריזית. האופן שבו את כותבת את זה הוא מאוד אגבי, כאילו זו תרגולת מעצבנת יותר מסכנת חיים, עוד משהו בתנאי החיים שצריך לחיות איתו, כמו אחוזי הלחות.

”יכולתי לכתוב את זה מלודרמטי, יכולתי להכניס תיאורי דם כי קרו דברים מועזים באתון השנים. בחופשת פסח חיסלו בלוק שלם בקריית שמונה (נגלוד מתייחסת לפגיעו בקריית שמונה באפריל 1974, שבו נרצחו 18 ישראלים ו-15 נוספים נפצעו) וידענו שזה קרה ושכנפר יוכל חיסלו משפחה שלמה, אבל זה לא חיל” חל לנו לחיי היוםיום, אחת א לא אפשר לתפקד בצורה נורמלית. גם כשנפלו קטישות לא עשיתי מזה כגי דיל. הספר נפתח בזה שהילדה מיקה קוראת ספר בכיסא ונח ומשמעת בום ואז היא קמה, סוגרת את הספר ונכנסת הביתה. זה היה ממש ככה, התרגלנו לזה. זה היה ממש מושגע”.

הזמן חשבנו, אם ירצו מחבלים הביתה, לא נכרחה? מה נעשה? כל הזמן התעסקנו בזה. כמו טראומות של ניצולים שבכל חלל המחשים לאן יימלטו.

”ואיכשהו הן עוברות גם מדור לדור. אני מתארת בספר חלום שכל בני הבית חולמים, מאיפה הם יברחו אם ינאו מחבל. יום אחד דברתי על זה עם את שלי והוא סיפר שגם הוא חולם על זה”.

”נמר גימ”ל”, מתברר בספר ובשיחה, הוא קוד התראה צבאית על חזירת מחבלים, אותה מציאות נפוצה של השנים הללו. “זה שם שליווה אותי בילדותי”, היא אומרת. “הרכיש, רכב ביטחון שוטף, היה עובר עם הגייפ שלו צועק במגאפון נמר גימ”ל נמר גימ”ל, כולם להיכנס לחזירי ביטחון. באתו הרגע כל הגברים היו צריכים לקחת את הרובה שלהם ולהתייבב בחוף. לכולם היה רובה, זה היה כמו הריט בבית, כמו שהיתה הספה היה הרובה. אני לא זוכרת שפחדתי ממנו, הדבקנו עליו מדבקות של דני, זה לא היה חפץ יוצא דופן”.

את זוכרת את עצמך מסתכלת על אבא שלך ככה רץ החוצה עם הרובה? “כך הגברים היו עומדים על המדרסה ושוו מרים והנשים והילדים היו נשאים בבית,

מהדהדת את הסטגנציה בצמצוב הביטחוני. שרים התחלפו וממשלות התחלפו וזה תמיד היה 'כן כן, קורת שמונה המסכנים' אבל אף אחד לא עשה שום דבר, ככה זה היה וגם אנחנו קיבלנו את זה. בבית שלי לא היה שום דבר פוליטי, אפילו לא ידעתי מה הדעות הפוליטיות של ההורים שלי."

פינג פונג עם רושדי

בנרותה הייתה אחרת. אחרי שסיימה תיכון ושירות צבאי במחציתו, למדה מדעי ההתנהגות ותואר שני בספרות ועבדה במוזיאון חיפה. אז פגשה גם את בן הווג שהיה התקבל ללימודי צילום בניו יורק, הצטרפה אליו. תקופה לא קצרה חיפשה את עצמה: הם חיו בדירה יריקה מהריחוק, ישנו על מורון מתנפח שקיבלו בהשאלה מחב"ד ברמת השרון מאוויר לילה אחה. בן הווג התפרנס בדוחק מעבודה בהובלה והיא חיפשה לה משרה, מסתובבת בעיר בגופיות פוקס מהוהות ומכנסי שלושית רבעי. היא מספרת כצחוק איך הווגמנה בוכת קשרים לראיון במברת אופנה, התייצבה כך במגדל משרדים בשדרה החמישית והסבירה ברכינות תחומית למראיית שהיא מעוניינת לע' בוד ושאק, וגם בגלל אחתה היודקת לאופנה. למואה, התגלגלה לקונסוליה הישראלית וב' שכרה כמוכירה ('התחננת שיקחו אותי, היה לנו מקרר ירק שלושה דולר בכיס'). כמה חר' דשים אחת כך ('הייתי מוכירה עצובה וגרועה, מרייה אחרת רדמיה עצמיים') התפנתה מ' שרת חלומות לניהול תחום ספרות ואמנות פלס' טית בקונסוליה, תפקיד שמשמעתו קידום אמ' נימ בתחומים האלו ב-13 נציגויות ישראליות בצפון אמריקה וקנדה. גולוד קיבלה את התפ' קיד ומאותו הרגע נדמה שפרק חדש בחייה נפ' תה. "ו' הייתה עבודה יצירתית והתאבדות עליה

כי כל כך שמחת. הבאתי סופרים ואמנים לסיוורם, אירגנתי אותם מפגשים. צריך להכיר אנשים, לעבוד עבודת שטח. במשך היום הייתי עובדת במשרד ובכל ערב הייתי ממתנת רגלי בכלל ועב' כים בשלושה ארבעה אירועי תר' בות כדי להכיר אנשים. הכל מב' סס על קשרים אישיים במקומות האלה ומגיע למקומות הכי חשובים וגם לכרים הכי חשובים בברוקלין."

גולוד הייתה מעורבת בארגון של סיורי הסופר הראשונים של אתגר קרת בארה"ב וסימנה הצל' חה כשהביאה לפרסום שירים של שמעון אדף בכתיבת עת אמריקאים לשירה. "הייתי הולכת לבראזילים ומדברת עם אנשים שהיו מושכ' נעים שאני מתחילה איתם, אבל הצלחת את קצת אבא ואמא של סופרים שבאשים לילה מהקשרים לספר שנעלם להם הדרוכו, שני תקעו בסופת שלישי'. היטב נוסף של ההצלחה הזאת היה היטמעות במעגלים חברתיים וברבואיים מסוימים במנהטן. גולוד הכירה סר' פליס ובחרים, חלקם שמות המא' כלסיים שירומם פרסים יוקרתיות כדוגמת רבי מכה. עם סלמן רוש' די ('הייתי נחמד מאוד'), שכיהן אז

עטיפות ספריה של גולוד. אותו אזור עלילה צילום: עודד ריט / יעצוב: דורות שרפטיין / ספרייה לעם / הוצאת עם עובד. כנרת ומוזרה-דביר / פרוחה מקור

אתגר קרת. קידום הסיורים הראשונים בארה"ב צילום: ענד נוני

בנשיא פסטיבל הספרות פן, מצאה עצמה משת' קת פינג פונג במהלך קוקטייל מעודן כחצר בית הייתי מתייחסת אליהם כאלו כולנו חברים. עד היום אף אחד לא מאמין לי כשאני מספרת על הערב ההוא שהשתתפתי בגאלה של 'פריו ריווי' ואחרי שהיא נגמרה, כולם הלכו לפאב השכר' נתי. כולם זה פול אוסטר, זידי סמית ועוד. אני גיית גורא עייפה אז ירתתי. אני חושבת שד' וקא בגלל שאני מפריפריה, שלא הכרתי מע' למ אף אחד ואין לי ברנז', דווקא בגלל זה אני מתייחסת לאנשים בגובה העיניים."

גם היום גולוד שוכרת במידה מסוימת על הריחוק מהברנז'. כשאנחנו מנסות לתאם פגי' שה בתל אביב, היא תודה אם ייצא מקום שבו נוכל לשוחח בלי להדילק בג'ו רמים בענף. אלו מכרישים אותה בעיקר מהעבר בניו יורק ומההווה שמאו החוויה לארץ. לפני כשלוש שנים מונתה למנהלת האמנותית של פסטיבל הבינלאומי במשכנת שאננים בירושלים. היא אחראית לרשימת הסופרים האור' חים, הורים וקומיקאים, ולכתנים שיובאו כפני אורחים הפסטיבל, שוב עבר נערך בכל שנתים ומהשנה, הודות לאיתדוד בינו ובין פורום הס' פר הבינלאומי, יתקיים בכל חודש מאי. במלים אחרות, דריסת הרגל שלה בענף הספרות גדולה מו' של סופרת צעירה. היא לא רק אמ' רה להכיר את שדה הספרות המ' קומי והעולמי לפנה ולפנים, וגם מחזיקה בכוח להשפיע ולעצב בטעמות את הכירות הקהל היש' ראלי עמו. בפסטיבל האחרון, למ' של שידכה בין הסופר האיטלקי שון (סיגוריון בירגר סיוגורדו) גום ולהוצאה לאור של ספרו 'צל' של בלדור, והזמינה אותו להתא' רח ולקיים שיחה עם דויד גרוס' מן. השיחה המשופתת הייתה לא' חד מאירועי השיא של הפסטיבל. כשאית מחפשת אורחים לפ' סטיבל את ממקדת בסופרים

זון דלילו. מקבל רק מכתבים בדואר צילום: Effgje / Leemage / AFP

שמצליחים בארץ או במה שקורה כרגע בעולם? "במה שקורה בעולם, ואני מהלכת על חבל דק: מצד אחד אני רוצה להביא כוכבים מצליחים בעולם שעדיין לא מוכרים בארץ, ומצד שני אני חנו רוצים שאנשים יבואו ומחפשים שמות מו' כרים. ליהוק מושלם בעיני - ואני מומינה איתם מדי שנה ללא לאות - כולל את סלמן רושדי, זידי סמית, ארונדהטי רוי, נ'ון קוטוי, מריו ר' גס יוסה, מייקל שייבון, מלבדם גם אליף שפאק מטרקיה, מונת אליהטאווי, אנטון שאמס, מוח' סין חמיד, רוקסן ג'י, טה נהדיס קואטס, קולטון רייטה, איאן מקיוואן, לנה דנהאם, המשורר הסר' רי אדוניס. כסופר של דבר, אני מומינה סופרים במסות. הרוב לא מגיעים."

בגלל שיקולים פוליטיים או אחרים?

"אף אחד לא אומר 'אני לא בא בגלל בר'דראס' או 'אני לא בא כי אני מחריים את ישראל', אבל יכול מאוד להיות שוו הסיבה של רבים מאלה שמסרבים. סופרים גם הרבה פעמים מלמדים ולא יכולים להיעדר כאמצע המסמטה, ואם הם סופרים נודעים, לפעמים ישראל קטנה להם מדי. הזמנתי את סטיבן קינג והסוכן שלו ענה לי, 'למה שהוא יבוא? ישראל היא שוק קטן, זו נסיעה ארוכה, מבחי' נגו אין סיבה. כשפיליפ רות חי הזמנתי כמובן גם אותו, אבל הוא היה חולה כבר. את אליף שפאק הזמנתי כמה פעמים והיא לא הגיבה. את מריו ורגס יוסה כאמור אני מומינה בכל' שנה."

אבל הוא אחד שאפשר להניח שמסרב מטעמים פוליטיים. "נכון, ניסיתי כמה פעמים להזמין גם את ג'. מ קוטוי, האישי הכי נחמד בעולם. התכתבנו ארוכות ובפעם הקודמת שהוא הגיע לאזור הוא בא לפסטיבל הספרות הפלסטיני פלפסט, ועי' כבו אותו כשדה התעופה. את דון דלילו הזמנתי כמה פעמים וזה היה מורכב, הוא מקבל רק מכ' תבים בדואר, דואר רגיל עם מטעפה וכול, והוא ענה במכתב שונרע בדואר רגיל. אין אחד שלא הזמנתי, את כולם כולל גיי קיי רולינג."

נשמע מעורבב מאוד בענף. "כן ולא, כי גם היום אין לי ברנז'ה ואני לא מעורבבת. שום סופר לא יכול להאשים אותי שאי' ני מביאה את החברים שלי לפסטיבל, אני עצ' מי סופרת צעירה ויחסית אלמונית ואנשים יד' עים, ככה אני חושבת, שאני איתם. כל שנה אני מנסה להכניס קולות חדשים ויודעת שאני עצי' מי לעולם לא אשכח את עצמי לדבר בפסטיבל,

פול אוסטר. בגובה העיניים צילום: Vincent West / רויטרס

אף פעם כל עוד אני המנהלת. יש טלפונים שאר' ני מקבלת ויש סופרים שבעלבים ואני משת' לת לשלב בין שמות מוכרים לסופרים חדשים."

מה היית רוצה לפסטיבל אם התנאים היו אופטימליים? "כתנאים אופטימליים הייתי רוצה לשתף פעולה עם פלפסט, שפעמים מספר התקיים במק' בייל אלינו. קולום מקאן היה הסופר היחיד שהגיע לשני הפסטיבלים. הם לא רצו שיגיע גם אלינו, אבל הוא שיכנע אותם. נעשו כמה גישושים על מנת להתחיל דיאלוג איתם, אך הם כשלו לצע' רי. באווירה אחרת ובימים אחרים הייתי שמחה לדבר איתם ולפעול יחד. אני חושבת שאם הפ' גם היה מקל על סופרים להגיע - כי הם היו מו' דיעים שהם מגיעים לשני הפסטיבלים והלחץ הציבורי היה יורד."

בימים אלה, פרט לגיבוש ותכנית הפ' סטיבל הבא, טרודה גולוד בכתיבת הספר שיהיה חלקה השלישי של הטריולוגיה. זהו למעשה ספרה הרביעי, אחרי שהחליטה לגנוז את הרומן הראשון שכתבה, ועלילתה, המתרחשת באלסקה, מספרת על ביולוג ימי ותופעה נדירה שהוא חוקר. גם על הספר הזה יעסוק, כמו קודמיו, בישראל וישראליות, אבל הפעם במבט מרחוק. כמו הקרבה הביוגרפית בין חייה של גולוד לחיי הדמויות ב'אמריקה' ובינ'מ'ר 'אלי', גם בו תהיה נגיעה לחייה. הוא יתרחש בניו יורק, כשכונה שבה גרה, סאני סייד קווינס, ויעקוב אחרי בחור צעיר ואובססיבי, ועוזב כאב בית בכניין ועוקב אחרי אמי געירה המתגוררת באותו בניין ומגדלת בן תינוק. 'בסוף זה תמיד חוזר לחוויות שלי כאמא צעירה, זה לא קרה לי, העלילה לא שקורה אלי לחלוטין, אבל הייתי אמא צעירה בניו יורק. להיות אמא כפעם הראשונה זה מאוד אינטנסיבי בכל מקום, אבל להיות לבד, בעיר זרה, ללא המשפחה שלך, זו חוויה שמעצימה את הכדידות שלך. בן הווג שלי אמן והוא היה איתי בבית כל הווג, זו היה מול גדול. אחרת הייתי לבד בחוויה הזאת, שבה מגיע תינוק ואין מושג איך להתמודד איתו, וזה קשה יותר בארץ זרה. היום אני חיה בחיפה ובכית הלל כדי שירלידים שלי יגדלו יחפים ובטבע'."

וזה מה שהיית עושה גם אם המצב הביט' חונוי לא היה משתנה? "למזלי זו שאלה שאני כבר לא צריכה לח' שוב עליה." ☐